

Gestiunea îndatorării la o entitate din sectorul fabricării de piese și accesorii pentru autovehicule

Lect. univ. dr. Bogdan Cosmin GOMOI

Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract

At the Arad county level, the manufacturing of motor vehicle parts and accessories represents an already traditional activity. Foreign investors have established here factories and workstations with this object of activity since the 1990s. The indebtedness of an entity aims at the foreign component of the funding structure, both sustainable/long-term and short-term/operational. Both components have advantages and disadvantages. Thus, long-term indebtedness is characterized by an extended allocation period at company level, but entails interest-related costs, whereas operational indebtedness is defined by tight payment deadlines, but is attractive due to its predominantly cost-free nature. The indebtedness of a company can be analyzed through a series of financial methods, techniques and indicators, which will be the subject of this study. The studied company is called BOS Automotive Products România SCS, and the reference interval includes the period 2014-2023. The manner in which indebtedness favors or hinders the activity and performances of an entity with moderate cash flow will be analysed statically and dynamically.

Keywords: entity, indebtedness, management, parts and accessories, motor vehicles

Termeni-cheie: entitate, îndatorare, gestiune, piese și accesorii, autovehicule

Clasificare JEL: G32, M10, M41, M49, L62

To cite this article: Gomi, B.C. (2025), *Gestiunea îndatorării la o entitate din sectorul fabricării de piese și accesorii pentru autovehicule*, CECCAR Business Review, N° 2, pp. 29-38, <http://dx.doi.org/10.37945/cbr.2025.02.04>

➔ Introducere

Îndatorarea unei entități, ca element component al finanțării, se divizează pe două paliere, în funcție de durata de alocare, respectiv la termen, cu o exigibilitate superioară unui an, și de exploatare, cu o exigibilitate sub unui an. Îndatorarea la termen se fundamentează pe surse externe de finanțare, precum creditele bancare pe termen lung, leasingul/credit-bailul sau obligațiunile. Îndatorarea de exploatare se bazează pe surse atrase de tipul datoriiilor la furnizori, clienți – creditori, salariați/personal, stat, asociați/acționari sau creditori diverși, pe de o parte, și pe surse împrumutate, de tipul creditelor bancare pe termen scurt (credite de mobilizare și de trezorerie).

Dimensiunea îndatorării influențează diferențiat performanțele, în funcție de ponderea îndatorării la termen, preponderent costisitoare, și a celei de exploatare, în mare parte gratuită, dar și de specificul activității entității analizate, respectiv de concentrarea acesteia pe utilizări/active durabile, cu un flux monetar mai lent, sau, din contră, pe utilizări/active temporare, cu un flux monetar mai rapid.

Corelația dintre sursele de finanțare externe pe termen lung și sursele atrase și împrumutate pe termen scurt, pe de o parte, și activele finanțate, pe de altă parte, se poate reliefa schematic după cum urmează:

Corelația îndatorare-active în funcție de tipurile de surse de finanțare și de durata de alocare

Utilizări/activ	Resurse/îndatorare	Cost	
Ciclul de investiții (active imobilizate)	Surse externe <ul style="list-style-type: none"> • Credite bancare pe termen lung <ul style="list-style-type: none"> • Leasing • Obligațiuni 	Dobândă	Costisitoare
Ciclul de exploatare (active circulante)	Surse atrase <ul style="list-style-type: none"> • Furnizori • Clienți – creditori • Personal – salarii datorate <ul style="list-style-type: none"> • Stat • Asociați/acționari • Creditori 	-	Gratuite
	Surse împrumutate <ul style="list-style-type: none"> • Credite bancare pe termen scurt 	Dobândă	Costisitoare

Sursa: Abordarea autorului.

➔ Metodologia cercetării

Gestiunea îndatorării se bazează pe o serie de metode, tehnici și indicatori financiari de diverse categorii, aplicabili în mod diferențiat, care vizează determinarea și interpretarea ratei îndatorării, lichidității, solvabilității și a rotației datoriilor de exploatare, dar și aprecierea capacității și a efectului de îndatorare.

✓ **Rata îndatorării** reprezintă un indicator financiar construit pe principiul parte componentă raportată la întreg, definind ponderea datoriilor/surselor externe de finanțare în totalul capitalurilor proprii și datoriilor/surselor totale de finanțare.

$$\text{Rata îndatorării} = \frac{\text{Datorii}}{\text{Capitaluri proprii și datorii}} \times 100$$

În general, se consideră oportună o îndatorare de maximum 50%.

✓ **Lichiditatea** este un indicator financiar construit pe principiul element de activ raportat la element de datorie, definind măsura în care datoriile de exploatare pot fi rambursate prin transformarea ipotetică în bani a activelor circulante. Aceasta vizează trei componente, în cascadă, pornind de la cea mai cuprinzătoare (luând în considerare quantumul total al activelor circulante) și ajungând la cea mai sintetică (ținând cont doar de lichiditățile deținute la momentul analizei).

$$\text{Lichiditatea curentă/generală} = \frac{\text{Stocuri} + \text{Creanțe} + \text{Lichidități}}{\text{Datorii de exploatare}} \times 100$$

$$\text{Lichiditatea rapidă/testul acid} = \frac{\text{Creanțe} + \text{Lichidități}}{\text{Datorii de exploatare}} \times 100$$

$$\text{Lichiditatea imediată/la vedere} = \frac{\text{Lichidități}}{\text{Datorii de exploatare}} \times 100$$

Pentru lichiditatea curentă, se consideră potrivite valori de 100-200%, pentru lichiditatea rapidă – valori de 60-100%, iar pentru lichiditatea imediată – valori de 20-60%.

✓ **Solvabilitatea generală** reprezintă un indicator financiar construit pe principiul element de activ raportat la element de datorie. Aceasta definește măsura în care datoriile totale ale entității (la termen și de exploatare) pot fi rambursate prin transformarea ipotetică în bani a activului total deținut (active imobilizate și circulante).

$$\text{Solvabilitatea generală} = \frac{\text{Activ total}}{\text{Datorii totale}} \times 100$$

O solvabilitate generală ce devansează pragul de 166% este considerată de obicei optimă, poziționând astfel entitatea departe de orice risc de insolvență.

✓ **Rotația datoriilor de exploatare** descrie dinamica ciclului de exploatare în ceea ce privește îndatorarea comercială (furnizori). La bază stau doi indicatori construiți pe principiul comparației cifrei de afaceri generate cu volumul de datorii de exploatare angajate, aflați în raport de inversă proporționalitate. **Viteza de rotație** definește numărul mediu de reînnoiri ale datoriilor de exploatare pe parcursul unui exercițiu financiar, iar **durata medie de rotație** vizează durata medie, în zile, dintre două reînnoiri succesive.

$$\text{Viteza de rotație a datoriilor de exploatare} = \frac{\text{Cifra de afaceri}}{\text{Datorii de exploatare}}$$

$$\text{Durata medie de rotație a datoriilor de exploatare} = \frac{\text{Datorii de exploatare} \times 360 \text{ zile}}{\text{Cifra de afaceri}}$$

Se consideră oportune viteze de rotație de 12, opt, șase sau minimum patru reînnoiri, cu durate medii de rotație de 30, 45, 60 sau maximum 90 de zile, astfel încât să fie menținut și gradul de satisfacție a partenerilor. În favoarea optimizării trezoreriei entității, este de dorit ca rotația datoriilor de exploatare să fie mai lentă decât rotația creanțelor.

✓ **Capacitatea de îndatorare** include doi coeficienți, determinabili fiecare pe baza a câte două relații de calcul. Aceștia sunt coeficientul îndatorării globale (CIG), vizând îndatorarea totală, și coeficientul îndatorării la termen (CIT), vizând îndatorarea pe termen lung.

$$\text{Coeficientul îndatorării globale 1} = \frac{\text{Datorii totale}}{\text{Capitaluri proprii și datorii}}$$

$$\text{Coeficientul îndatorării globale 2} = \frac{\text{Datorii totale}}{\text{Capitaluri proprii}}$$

$$\text{Coeficientul îndatorării la termen 1} = \frac{\text{Datorii la termen}}{\text{Capitaluri permanente}}$$

$$\text{Coeficientul îndatorării la termen 2} = \frac{\text{Datorii la termen}}{\text{Capitaluri proprii}}$$

Acești patru indicatori analizează capacitatea entității de a obține creditare bancară. Pentru ca această posibilitate să existe, este necesar să fie îndeplinite simultan patru inegalități, denumite norme uzuale bancare generale. Astfel, se impune ca primul raport să înregistreze valori mai mici de 2/3, al doilea – mai mici de 2, al treilea – mai mici de 1/2, iar al patrulea – sub 1.

✓ **Efectul de îndatorare** reliefează rentabilitatea utilizării unui credit bancar pe post de capital propriu la nivelul unei entități. Elementele comparabile sunt rentabilitatea capitalurilor proprii/rentabilitatea financiară (ROE), pe de o parte, și rata anuală a dobânzii negociată pentru respectivul credit, pe de altă parte. În cazul superiorității rentabilității capitalurilor proprii în raport cu rata dobânzii potențialului credit, se recomandă contractarea acestuia, întrucât contribuie la sporirea rentabilității globale a companiei, manifestându-se ca un efect de levier la nivelul său. În caz contrar, acel credit nu este de dorit, deoarece ar genera diminuarea rentabilității globale a firmei, acționând ca un efect de „măciucă” asupra ei.

$$\text{Efectul de îndatorare} = \frac{\text{Credit potențial}}{\text{Capitaluri proprii}} \times (\text{ROE} - \text{Rata dobânzii})$$

Este necesar ca entitățile să ia decizii de a contracta doar credite ce acționează ca un efect de levier.

➔ Rezultatele cercetării

Entitatea BOS Automotive Products România SCS a fost înființată în anul 2001, având o tradiție de 24 de ani pe piață. Sediul său social se află în municipiul Arad, iar obiectul de activitate, conform codului CAEN 2932, este „Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule”.

Dinamica principalilor indicatori financiari ai firmei în intervalul 2014-2023 se prezintă după cum urmează:

Tabelul 1. Dinamica principalilor indicatori financiari ai entității analizate

- lei -

Elemente	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Active imobilizate	38.855.906	43.767.324	45.628.498	43.516.198	39.603.820	35.668.778	31.463.197	57.657.836	54.056.378	45.389.921
Active circulante	85.962.089	103.893.668	110.182.665	114.067.922	114.259.097	129.939.077	128.777.645	136.608.403	133.143.932	151.757.290
Stocuri	30.017.695	38.971.720	31.597.380	41.302.945	43.574.617	41.141.654	48.678.158	65.638.506	72.991.187	61.770.306
Creanțe	44.830.809	55.994.030	53.569.444	57.345.560	53.396.545	67.348.248	65.217.320	53.848.493	53.094.572	73.912.830
Casa și conturi la bănci	11.113.585	8.927.918	25.015.841	15.419.417	17.287.935	21.449.175	14.882.167	17.121.404	7.058.173	16.074.154
TOTAL ACTIV	124.817.995	147.660.992	155.811.163	157.584.120	153.862.917	165.607.855	160.240.842	194.266.239	187.200.310	197.147.211
Capitaluri proprii	57.337.703	69.379.728	77.917.145	86.594.466	40.986.738	54.746.144	72.698.139	103.627.451	103.196.824	103.142.134
Capital social	19.045.200	19.045.200	19.045.200	19.045.200	19.045.200	19.045.200	19.045.200	19.045.200	19.045.200	19.045.200
Datorii	67.480.292	78.281.264	77.894.018	70.989.654	112.876.179	110.861.711	87.542.703	90.638.788	84.003.486	94.005.077
Datorii pe termen lung	16.870.073	19.570.316	19.473.505	17.747.414	28.219.045	27.715.428	21.885.676	22.659.697	21.000.872	23.501.269
Datorii pe termen scurt	50.610.219	58.710.948	58.420.514	53.242.241	84.657.134	83.146.283	65.657.027	67.979.091	63.002.615	70.503.808
TOTAL CAPITALURI PROPRII ȘI DATORII	124.817.995	147.660.992	155.811.163	157.584.120	153.862.917	165.607.855	160.240.842	194.266.239	187.200.310	197.147.211
Cifra de afaceri	314.984.386	358.130.615	383.546.528	404.104.012	394.237.048	389.641.123	365.425.433	410.726.477	445.483.270	421.642.246
Venituri totale	328.665.493	384.382.492	399.830.171	431.618.123	408.765.887	410.513.929	376.936.820	425.889.227	462.291.845	426.558.002
Cheltuieli totale	312.853.054	369.373.985	388.597.314	421.377.769	391.092.962	394.025.714	354.703.707	408.226.969	470.629.886	425.381.614
Profit/pierdere brut(ă)	15.812.439	15.008.507	11.232.857	10.240.354	17.672.925	16.488.215	22.233.113	17.662.258	-8.338.041	1.176.388
Profit/pierdere net(ă)	12.072.041	12.042.025	8.537.417	8.677.321	14.752.223	13.759.407	17.951.994	14.704.576	-9.374.443	-54.690

Sursa: www.risco.ro; <https://www.bos.de/ro/nivel-global/europa/arad-romania.html>

Repartizarea activului entității pe întregul interval analizat înclină balanța în favoarea activelor circulante, aspect firesc ținând seama de specificul activității acesteia (de producție). Ciclul de investiții este necesar și se concretizează în instalații, mașini și echipamente de producție, însă se regăsește în minoritate valorică în raport

cu ciclul de exploatare, alcătuit din stocuri de materii prime, materiale, semifabricate, produse finite, creanțe rezultate din facturări, dar și din lichidități și disponibilități bănești. Se remarcă practicarea creditului comercial, care echilibrează moderat stocurile, creanțele și lichiditățile.

Finanțarea este asigurată în mod proporțional din surse proprii și surse externe. Astfel, ponderea capitalurilor proprii se apropie mult de cea a datoriilor pe întreaga perioadă de referință, cu excepția exercițiilor financiare 2018 și 2019, când balanța este înclinată semnificativ în favoarea datoriilor.

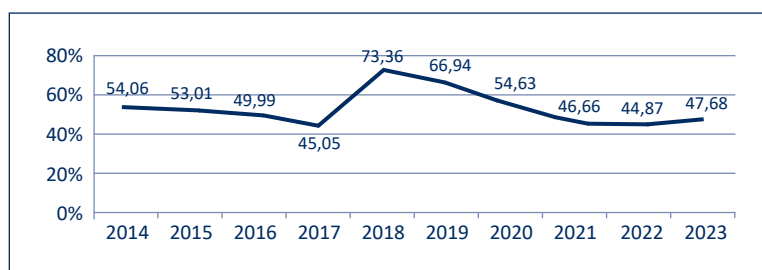
Performanța traduce o cifră de afaceri relativ constantă, asociată cu un rezultat net favorabil până în exercițiul financiar 2021 inclusiv. În ultimii doi ani aferenți intervalului analizat se remarcă un rezultat net negativ. Astfel, sunt necesare măsuri de revenire la generarea unui rezultat pozitiv.

Notă: Toate tabelele și graficele următoare reprezintă calculele și analiza autorului pe baza informațiilor financiare aferente firmei studiate.

✓ **Rata îndatorării** aferentă entității în intervalul 2014-2023, abordată atât static (fundamentată pe relația de calcul anual), cât și dinamic, în evoluție (fundamentată pe abateri absolute, abateri relative, rate de creștere/scădere și pe ritmul mediu de creștere/scădere), se prezintă după cum urmează:

Tabelul 2. Rata îndatorării aferentă entității analizate

Indicatori	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Datorii (lei)	67.480.292	78.281.264	77.894.018	70.989.654	112.876.179	110.861.711	87.542.703	90.638.788	84.003.486	94.005.077
Capitaluri proprii și datorii (lei)	124.817.995	147.660.992	155.811.163	157.584.120	153.862.917	165.607.855	160.240.842	194.266.239	187.200.310	197.147.211
Rata îndatorării (%)	54,06	53,01	49,99	45,05	73,36	66,94	54,63	46,66	44,87	47,68
Abatere absolută (%)		-1,05	-3,02	-4,94	28,31	-6,42	-12,31	-7,97	-1,78	2,81
Abatere relativă (%)		98,06	94,30	90,11	162,85	91,25	81,61	85,40	96,18	106,26
Rata de creștere/scădere (%)		-1,94	-5,70	-9,89	62,85	-8,75	-18,39	-14,60	-3,82	6,26
Ritmul mediu de creștere/scădere (%)										-1,39

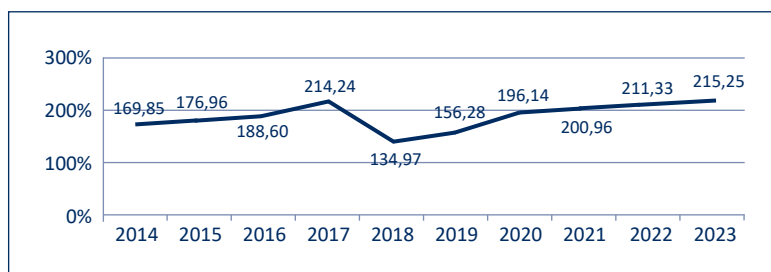
Graficul 1. Rata îndatorării aferentă entității analizate

Rata îndatorării înregistrează o tendință relativ constantă, aceasta plasându-se în jurul valorii recomandate, de 50%, pe întregul interval analizat, cu excepția exercițiilor financiare 2018 și 2019, când manifestă un trend ușor excedentar. Ritmul mediu de creștere/scădere indică o reducere medie a îndatorării cu 1,39%, care, coroborată cu situarea acesteia sub pragul de 50% în ultimii ani din perioada de referință, contribuie la sporirea autonomiei financiare a entității.

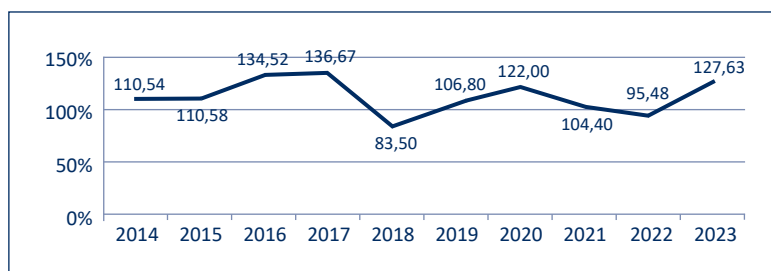
✓ **Lichiditatea** aferentă companiei în intervalul 2014-2023, abordată atât static (fundamentată pe relația de calcul anual), cât și dinamic (fundamentată pe abateri absolute, abateri relative, rate de creștere/scădere și pe ritmul mediu de creștere/scădere), se prezintă astfel:

Tabelul 3. Lichiditatea aferentă entității analizate

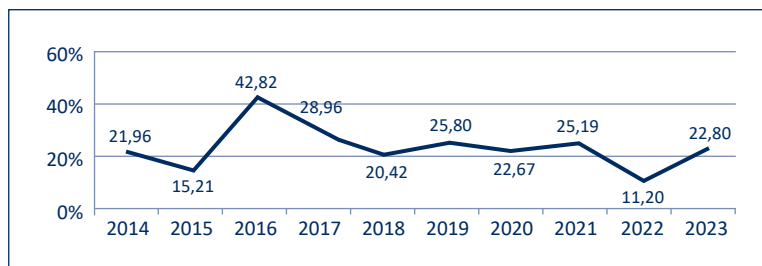
Indicatori	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stocuri + Creanțe + Lichidități (lei)	85.962.089	103.893.668	110.182.665	114.067.922	114.259.097	129.939.077	128.777.645	136.608.403	133.143.932	151.757.290
Datorii de exploatare (lei)	50.610.219	58.710.948	58.420.514	53.242.241	84.657.134	83.146.283	65.657.027	67.979.091	63.002.615	70.503.808
Lichiditatea curentă (%)	169,85	176,96	188,60	214,24	134,97	156,28	196,14	200,96	211,33	215,25
Abatere absolută (%)		7,11	11,64	25,64	-79,28	21,31	39,86	4,82	10,37	3,92
Abatere relativă (%)		104,18	106,58	113,60	63,00	115,79	125,51	102,46	105,16	101,85
Rata de creștere/scădere (%)		4,18	6,58	13,60	-37,00	15,79	25,51	2,46	5,16	1,85
Ritmul mediu de creștere/scădere (%)										2,67
Creanțe + Lichidități (lei)	55.944.394	64.921.948	78.585.285	72.764.977	70.684.480	88.797.423	80.099.487	70.969.897	60.152.745	89.986.984
Datorii de exploatare (lei)	50.610.219	58.710.948	58.420.514	53.242.241	84.657.134	83.146.283	65.657.027	67.979.091	63.002.615	70.503.808
Lichiditatea rapidă (%)	110,54	110,58	134,52	136,67	83,50	106,80	122,00	104,40	95,48	127,63
Abatere absolută (%)		0,04	23,94	2,15	-53,17	23,30	15,20	-17,60	-8,92	32,16
Abatere relativă (%)		100,04	121,65	101,60	61,09	127,91	114,23	85,58	91,45	133,68
Rata de creștere/scădere (%)		0,04	21,65	1,60	-38,91	27,91	14,23	-14,42	-8,55	33,68
Ritmul mediu de creștere/scădere (%)										1,61
Lichidități (lei)	11.113.585	8.927.918	25.015.841	15.419.417	17.287.935	21.449.175	14.882.167	17.121.404	7.058.173	16.074.154
Datorii de exploatare (lei)	50.610.219	58.710.948	58.420.514	53.242.241	84.657.134	83.146.283	65.657.027	67.979.091	63.002.615	70.503.808
Lichiditatea imediată (%)	21,96	15,21	42,82	28,96	20,42	25,80	22,67	25,19	11,20	22,80
Abatere absolută (%)		-6,75	27,61	-13,86	-8,54	5,38	-3,13	2,52	-13,98	11,60
Abatere relativă (%)		69,25	281,59	67,63	70,51	126,32	87,87	111,12	44,48	203,51
Rata de creștere/scădere (%)		-30,75	181,59	-32,37	-29,49	26,32	-12,13	11,12	-55,52	103,51
Ritmul mediu de creștere/scădere (%)										0,42

Graficul 2. Lichiditatea curentă aferentă entității analizate

Graficul 3. Lichiditatea rapidă aferentă entității analizate

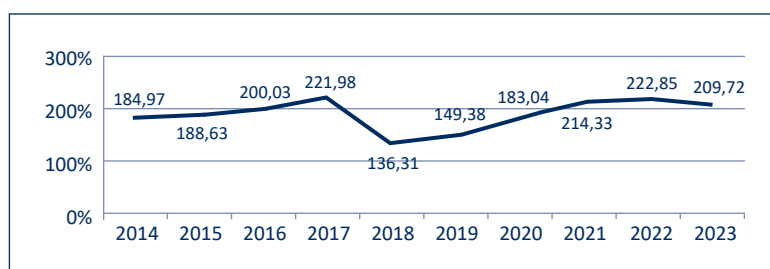
Graficul 4. Lichiditatea imediată aferentă entității analizate

Lichiditatea entității reliefează un echilibru relativ care se stabilește între lichiditatea activelor circulante și exigibilitatea datoriilor de exploatare. Indicatorii de lichiditate au în general valori situate în intervalele optime sau apropiate de limitele lor. Putem remarca valori excedentare în cazul lichidității rapide și subdimensionate în cel al lichidității imediate. În mare parte, abaterile sunt generate de creditul comercial și de termenele lejere de încasare a creanțelor. Acest lucru este posibil ținând seama de vechimea și de prestigiul companiei, care are deja o clientelă fidelă, formată și controlată îndeaproape utilizând atât metoda ABC (gestiunea clienților diferențiată pe grupe: grupa A – clienți foarte importanți, grupa B – clienți de importanță medie și grupa C – clienți neimportanți), cât și sistemul celor cinci C-uri (gestiunea clienților pornind de la cinci caracteristici: caracter, capacitate, capital, colateral și condiții). Toți cei trei indicatori de lichiditate înregistrează o tendință ascendentă, reliefată prin ritmul mediu de creștere/scădere, respectiv cu 2,67% în cazul lichidității curente, cu 1,61% în cazul lichidității rapide și cu 0,42% în cel al lichidității imediate.

✓ **Solvabilitatea** aferentă entității în intervalul 2014-2023, abordată atât static (fundamentată pe relația de calcul anual), cât și dinamic (fundamentată pe abateri absolute, abateri relative, rate de creștere/scădere și pe ritmul mediu de creștere/scădere), se prezintă după cum urmează:

Tabelul 4. Solvabilitatea aferentă entității analizate

Indicatori	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Total activ (lei)	124.817.995	147.660.992	155.811.163	157.584.120	153.862.917	165.607.855	160.240.842	194.266.239	187.200.310	197.147.211
Datorii (lei)	67.480.292	78.281.264	77.894.018	70.989.654	112.876.179	110.861.711	87.542.703	90.638.788	84.003.486	94.005.077
Solvabilitatea generală (%)	184,97	188,63	200,03	221,98	136,31	149,38	183,04	214,33	222,85	209,72
Abatere absolută (%)		3,66	11,40	21,95	-85,67	13,07	33,66	31,29	8,52	-13,13
Abatere relativă (%)		101,98	106,04	110,97	61,41	109,59	122,53	117,09	103,97	94,11
Rata de creștere/scădere (%)		1,98	6,04	10,97	-38,59	9,59	22,53	17,09	3,97	-5,89
Ritmul mediu de creștere/scădere (%)										1,41

Graficul 5. Solvabilitatea aferentă entității analizate

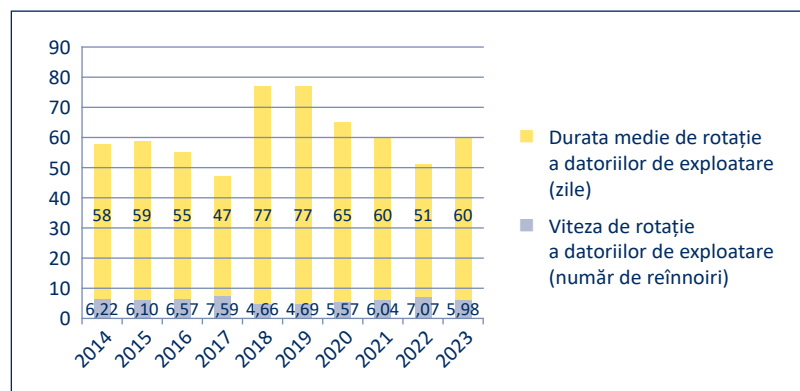
Solvabilitatea generală a companiei prezintă valori satisfăcătoare, situate peste 200%, mai ales în ultimele trei exerciții financiare analizate, poziționând-o departe de riscul de insolvență. Un risc de insolvență moderat,

dar reversibil, se manifestă doar în 2018 și 2019, când indicatorul coboară sub pragul de 166%. Trendul de consolidare a solvabilității firmei este susținut și de ritmul mediu de creștere/scădere, care indică o tendință medie de majorare a acesteia cu 1,41%.

✓ **Rotația datoriilor de exploatare** aferentă entității în intervalul 2014-2023, abordată atât static (fundamentată pe relația de calcul anual), cât și dinamic (fundamentată pe abateri absolute, abateri relative, rate de creștere/scădere și pe ritmul mediu de creștere/scădere), se prezintă după cum urmează:

Tabelul 5. Rotația datoriilor de exploatare aferentă entității

Indicatori	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Cifra de afaceri (lei)	314.984.386	358.130.615	383.546.528	404.104.012	394.237.048	389.641.123	365.425.433	410.726.477	445.483.270	421.642.246
Datorii de exploatare (lei)	50.610.219	58.710.948	58.420.514	53.242.241	84.657.134	83.146.283	65.657.027	67.979.091	63.002.615	70.503.808
Creanțe (lei)	44.830.809	55.994.030	53.569.444	57.345.560	53.396.545	67.348.248	65.217.320	53.848.493	53.094.572	73.912.830
Viteza de rotație a datoriilor de exploatare (număr de reînnoiri)	6,22	6,10	6,57	7,59	4,66	4,69	5,57	6,04	7,07	5,98
Viteza de rotație a creanțelor (număr de reînnoiri)	7,03	6,40	7,16	7,05	7,38	5,79	5,60	7,63	8,39	5,70
Abatere absolută (număr de reînnoiri)		-0,12	0,47	1,02	-2,93	0,03	0,88	0,48	1,03	-1,09
Abatere relativă (%)		98,01	107,63	115,61	61,36	100,63	118,77	108,56	117,03	84,58
Rata de creștere/scădere (%)		-1,99	7,63	15,61	-38,64	0,63	18,77	8,56	17,03	-15,42
Ritmul mediu de creștere/scădere (%)										-0,44
Durata medie de rotație a datoriilor de exploatare (zile)	58	59	55	47	77	77	65	60	51	60
Durata medie de rotație a creanțelor (zile)	51	56	50	51	49	62	64	47	43	63
Abatere absolută (zile)		1	-4	-8	30	0	-12	-5	-9	9
Abatere relativă (%)		102,03	92,91	86,50	162,98	99,37	84,20	92,12	85,45	118,23
Rata de creștere/scădere (%)		2,03	-7,09	-13,50	62,98	-0,63	-15,80	-7,88	-14,55	18,23
Ritmul mediu de creștere/scădere (%)										0,44

Graficul 6. Rotația datoriilor de exploatare aferentă entității

Analizând rotația datoriilor de exploatare, putem remarca o dinamică moderată a acestora, respectiv o plată la circa 60 de zile, în medie de 6 ori pe an. Pentru comparație a fost determinată și rotația creanțelor, care se reînnoiesc în medie la 50 de zile, de aproximativ 7 ori pe an. Rotația mai alertă a creanțelor în raport cu cea a datoriilor de exploatare dezavantajează trezoreria companiei. Totuși, abaterea redusă dintre ele nu generează un impact negativ substanțial. Rotația datoriilor de exploatare este relativ constantă în intervalul analizat, cu o tendință medie de creștere/scădere de 0,44% (majorare în cazul duratei medii de rotație și diminuare în cel al vitezei de rotație).

✓ **Capacitatea de îndatorare** a entităţii, studiată anual pentru intervalul 2014-2023 pe baza coeficienţilor îndatorării globale şi îndatorării la termen, se prezintă astfel:

Tabelul 6. Capacitatea de îndatorare aferentă entităţii analizate

Indicatori	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Capitaluri proprii (lei)	57.337.703	69.379.728	77.917.145	86.594.466	40.986.738	54.746.144	72.698.139	103.627.451	103.196.824	103.142.134
Datorii la termen (lei)	16.870.073	19.570.316	19.473.505	17.747.414	28.219.045	27.715.428	21.885.676	22.659.697	21.000.872	23.501.269
Capitaluri permanente (lei)	74.207.776	88.950.044	97.390.650	104.341.880	69.205.783	82.461.572	94.583.815	126.287.148	124.197.696	126.643.403
Datorii totale (lei)	67.480.292	78.281.264	77.894.018	70.989.654	112.876.179	110.861.711	87.542.703	90.638.788	84.003.486	94.005.077
Total capitaluri proprii şi datorii (lei)	124.817.995	147.660.992	155.811.163	157.584.120	153.862.917	165.607.855	160.240.842	194.266.239	187.200.310	197.147.211
CIG 1 (Datorii totale/ Capitaluri proprii şi datorii (≤ 0,66))	0,54	0,53	0,50	0,45	0,73	0,67	0,55	0,47	0,45	0,48
	Da	Da	Da	Da	Nu	Nu	Da	Da	Da	Da
CIG 2 (Datorii totale/ Capitaluri proprii (≤ 2))	1,18	1,13	1,00	0,82	2,75	2,03	1,20	0,87	0,81	0,91
	Da	Da	Da	Da	Nu	Nu	Da	Da	Da	Da
CIT 1 (Datorii la termen/ Capitaluri permanente (≤ 0,5))	0,23	0,22	0,20	0,17	0,41	0,34	0,23	0,18	0,17	0,19
	Da	Da	Da	Da	Da	Da	Da	Da	Da	Da
CIG 2 (Datorii la termen/ Capitaluri proprii (≤ 1))	0,29	0,28	0,25	0,20	0,69	0,51	0,30	0,22	0,20	0,23
	Da	Da	Da	Da	Da	Da	Da	Da	Da	Da
Deţine/nu deţine capacitate de îndatorare	Da	Da	Da	Da	Nu	Nu	Da	Da	Da	Da

Structura financiară şi cea de finanţare aferente firmei se dovedesc echilibrate, astfel că aceasta deţine capacitate de îndatorare pe întregul interval analizat, cu excepţia anilor 2018 şi 2019, când volumul datoriilor angajate este supradimensionat. Chiar şi în cele două exerciţii financiare nu doar că sunt îndeplinite normele uzuale bancare generale ce vizează îndatorarea globală, dar şi îndatorarea la termen este în parametri. Putem afirma că societatea are în mod normal posibilitatea de a contracta credite bancare atunci când decide acest lucru.

✓ **Efectul de îndatorare** aferent companiei pentru fiecare an ce alcătuieşte intervalul analizat se prezintă după cum urmează:

Tabelul 7. Efectul de îndatorare aferent entităţii analizate

Indicatori	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Capitaluri proprii (lei)	57.337.703	69.379.728	77.917.145	86.594.466	40.986.738	54.746.144	72.698.139	103.627.451	103.196.824	103.142.134
Profit/pierdere net(ă) (lei)	12.072.041	12.042.025	8.537.417	8.677.321	14.752.223	13.759.407	17.951.994	14.704.576	-9.374.443	-54.690
Credit potenţial (lei)							200.000			3.000.000
Rata rentabilităţii economice (%)	21,05	17,36	10,96	10,02	35,99	25,13	24,69	14,19	-9,08	-0,05
Rata dobânzii (%)							20,00			15,00
Efectul de îndatorare (%)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	-0,44
	Efect nul asupra firmei	Efect nul asupra firmei	Efect nul asupra firmei	Efect nul asupra firmei	Efect nul asupra firmei	Efect nul asupra firmei	Efect de levier asupra firmei	Efect nul asupra firmei	Efect nul asupra firmei	Efect de „măciucă” asupra firmei

Indiferent de exerciţiul financiar în care s-ar decide creditarea, este foarte important ca rata anuală a dobânzii negociată pentru acel credit să se poziţioneze sub rata rentabilităţii capitalurilor proprii aferente companiei. În cazul de faţă, pe fondul existenţei capacităţii de îndatorare, am luat în considerare anul 2020 pentru ipoteza contractării unui credit bancar în cuantum de 200.000 lei, cu o rată anuală a dobânzii de 20%. Rentabilitatea capitalurilor proprii deţinute de firmă în respectivul exerciţiu financiar este de 24,69%. Aceasta devansează rata dobânzii, creditul fiind astfel atractiv. Prin contractarea lui, conform efectului de îndatorare, rentabilitatea globală a entităţii ar creşte cu 0,01%, el acţionând ca un efect de levier.

Capacitatea de îndatorare există și în anul 2023, însă, având în vedere rezultatul net negativ (pierdere), rentabilitatea capitalurilor proprii este negativă, de -0,05%. Astfel, nu ar fi rentabilă nicio creditare în acest context. De exemplu, un credit de 3.000.000 lei cu o rată anuală a dobânzii negociată la 15% ar genera o scădere cu 0,44% a rentabilității globale a entității, acționând la nivelul acesteia ca un efect de „măciucă”.

➔ Concluzii

În prezentul articol am analizat îndatorarea entității BOS Automotive Products România SCS, de referință pentru industria arădeană, iar la final încheiem studiul realizat cu enunțarea unor concluzii și propuneri.

Concluziile vizează aspecte variate referitoare la indicatorii, metodele și tehnicile de gestiune a îndatorării și includ următoarele:

- ✓ Îndatorarea este echilibrată, de circa 50% din sursele de finanțare, pe tot intervalul analizat, cu două excepții, respectiv anii 2018 și 2019.
- ✓ Lichiditatea se încadrează, în linii mari, în parametri optimi, armonizând lichiditatea activelor circulante cu exigibilitatea datoriilor curente.
- ✓ Solvabilitatea este satisfăcătoare, plasând permanent compania departe de pragul periculos al insolvenței.
- ✓ Rotația datoriilor de exploatare este moderată, plata furnizărilor făcându-se în medie de 6 ori pe an, la circa 60 de zile.
- ✓ Capacitatea de îndatorare este existentă aproape permanent, cu excepția anilor 2018 și 2019, când aceasta este afectată reversibil și doar la nivel global.
- ✓ Efectul de îndatorare este nefavorabil în 2022 și 2023, pe fondul unui rezultat net negativ (pierdere).

Propunerile ce reies în mod firesc drept consecință a formulării concluziilor sunt următoarele:

- un management atent al îndatorării, ținând cont de datoriile pe termen lung, costisitoare, dar și de cele pe termen scurt, având în vedere scadențele strânse și menținerea gradului de satisfacție a partenerilor;
- o gestiune echilibrată a trinomului stocuri-creanțe-lichidități la nivelul ciclului de exploatare, pe fondul existenței creditului comercial;
- armonizarea rotației datoriilor de exploatare cu rotația creanțelor, în favoarea trezoreriei entității.

Bibliografie

1. Căruntu, C. (2017), *Management financiar*, Editura Universitară, București.
2. Gomi, B. (2020), *Management financiar și al performanțelor*, Editura Eurostampa, Timișoara.
3. Ionescu, V. (2018), *Analiza economico-financiară a întreprinderii*, Editura Economică, București.
4. Lichiardopol, G. (2019), *Finanțe corporatiste*, Editura Universitară, București.
5. Marinescu, D. (2019), *Managementul financiar al firmei*, Editura Polirom, Iași.
6. Mironiuc, M. (2018), *Fundamentele științifice ale gestiunii financiar-contabile a întreprinderii*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.
7. Popa, I. (2023), *Diagnostic financiar și analiza riscului*, Editura ASE, București.
8. Radu, F. (2020), *Evaluarea performanței economice a întreprinderii*, Editura Universitaria, Craiova.
9. Șerban, M. (2018), *Management financiar-contabil*, Editura Universitară, București.
10. Șuşu, Ș. (2021), *Analiză economico-financiară. Indicatori pentru sănătatea afacerii*, Editura Economică, București.
11. Țilică, E.V., Ciobanu, R. (2024), *Finanțe și management financiar*, ediția a V-a, Editura CECCAR, București.
12. <https://www.bos.de/ro/nivel-global/europa/arad-romania.html>
13. www.risco.ro